

Nidingens fågelstation - 2019

TOMMY JÄRÅS

Stationens 40:e säsong pågick mellan 11 mars och 18 november utan avbrott. Antalet verksamhetsdagar blev totalt 253, vilket är jämförbart med genomsnittet de senaste 10 åren.

Verksamhet

Regelbunden nät- och burfångst har genomförts i den utsträckning som vädret har tillåtit. Maximalt används 28 nät på fasta nätplatser. Rutinmässig fångst med bandspelare används normalt ej. I år gjordes ett undantag för taigasångsfångst.

De flesta häckfågelsarterna inventerades och några extra intensivt.

Ringmärkning

Totalt under året ringmärktes 11 945 fåglar, vilket antligen blev ”normala” antal efter många år med låga antal. Efter sju år med klart lägre siffror så är årets antal i stort sett samma som medel var de tio åren innan dess. I år ringmärktes 103 arter vilket är normalt.

I årets märkningar är det speciellt maj som sticker ut med nästan 3000 märkta, vilket är den bästa majmånaden sedan starten 1980. Tre dagar 18 till 20 maj gav ett kraftigt nedfall av sångare. Bl.a. märktes 506 lövsångare den 18:e, vilket var nytt dagsrekord. Likaså 142 märkta trädgårdssångare den 20:e och 128 märkta den 19:e var de bästa dagarna någonsin för den arten. Även 129 ärtsångare den 20:e var näst bästa för den arten.

Två nya märkarter blev det för året och det var en saxaulsångare som fångades den 4 juni och en nunnestenskvätta som ringmärktes den 18 oktober. Det totala antalet ringmärkta arter uppgår nu till 188 och sedan starten 1980 har nästan 340 000 fåglar försetts med ring.

En grupp som hade mycket magra fångster var vadarna, t.ex. kärnsnäppa med endast 76 märkta, vilket är den sämsta fångsten sedan 2006.

Förutom de nya märkarterna var det ytterligare några udda arter i fångsten, t.ex. stationens tredje storlabbe, andra vitstjärniga blåhake, andra gulhämplingen, sjunde försärlan och fyra tajgasångare under hösten varav två den 22 september.

Återfynd och kontroller

Totalt inkom återfynd från 51 individer av 20 arter via ringmärkningscentralen under 2019.

Dessutom drygt 100 avläsningar i Västeuropa och Nordafrika av färgringmärkta silltrutar. Svar kom också på 31 individer av 15 arter från ringmärkta fåglar på annan plats.

I en låda från en jägare på Helgoland i Tyskland hittades 500 ringar som var samlade sedan 1952!

En av dessa ringar hade tillhört en tretåig mås som var ringmärkt 1982.

Stationens första fynd av domherre kom den 20 april från Kello i Uleåborg, Finland. Platsen ligger längst in i Bottenviken. Domherren var märkt den 5 april 2018 och hade förflyttat sig minst 1125 km mot NO.

Äldsta fågeln bland årets fynd blev en tretåig mås som avlästes i Hirtshals hamn den 14 augusti i en ålder av 15 år. Den individen är tidigare avläst i Bulbjerg, Hanstholms hamn och Hirsholmarne, alla platser på norra Jylland, men den har häckat på Nidingen åtminstone sedan 2010. Årets äldsta fågel var dock en annan tretåig mås som kontrollerades häckande i en ålder av 26 år och blev förälder till två flygga ungar.

En rödbena som bytt häckningsplats från Båtafjorden norr om Varberg till Nidingen. Den märktes som häckande i maj 2008 i Båtafjorden och har sedan åtminstone 2017 häckat på Nidingen. Samma dag som den märktes, 12 maj 2008, så märktes en annan häckande rödbena också i Båtafjorden.

Den flyttade också över till Nidingen och sågs åren 2011 och 2012!

Årets långfynd blev tre silltrutar som avlästes i Gambia, varav två vid fågelstationen Kartong i sydvästligaste Gambia. Avståndet är nästan 5400 km.

En intressant blåmes som märktes på Nidingen i oktober 2017 och var kvar där till stationen stängde för hösten och sedan kontrollerades igen den 20 mars 2018 när stationen öppnade. Den hade troligen övervintrat på ön. Följande höst så kontrollerades den i Falsterbo den 3 november och nu i höst var den återigen uppe i norra Halland. Den kontrollerades på Mönster, 8 km norr om Nidingen, den 28 oktober.

Häckfåglar

I år konstaterades häckning hos 25 arter. Ingen ny häckart för ön detta år, men snatterand häckade för andra året. Kolonin med tretåig mås innehöll i år 51 par där 57 ungar kom på vingarna, vilket är det högsta antal par som häckat sedan 1980 och antalet flygga ungar är det tredje bästa året som varit. Tobisgrisslan hade ett riktigt bra år med 162 konstaterade häckningar och med bra ungprouktion. Årets ungprouktion blev 1,75 ungar per lyckad häckning, vilket är den bästa ungprouktionen på åtminstone de senaste 20 åren.

Silltrutarna kläckte sina ägg bra och många ungar kom fram, men det var uppenbart problem att föda ungarna. Ungarna var ovanligt magra och många ungar hittades döda. Av de märkta ungarna hittades 13,5 % döda efter häckningssäsongen, vilket är den högsta andel döda sedan starten av silltrutprojektet 2012.

För första gången på över 20 år så häckade ingen knölsvan på ön. En ensam hane höll revir stor del av våren och jagade bort andra svanar.

Observationer

Ovanligt många arter noterades under året, 197 stycken, vilket är 12 fler än både 2017 och 2018. Två arter, saxaulsångare (4/6) och nunnestenskvätta (15/10-28/10), blev nya för ön och det totala antalet arter som är observerade är nu 277 registrerade på artportalen.

För andra året i rad uteblev bra havsfågeldagar. Endast en observation av två bredstjärtade labbar (6/5), en enda av två grå lror (15/9) och likaså endast en ung fjällabb (13/9). Storlabbar sågs dock i bra antal vid några tillfällen i mitten av september med som mest 74 ex den 15 september.

Havssulor ses numera i stora antal under våren och årets högsta antal blev 485 ex den 5 maj, vilket blev fler än höstens bästa dag, som hade 460 ex den 12 september.

Redan i slutet av februari, den 26:e, när ett tillfälligt besök gjordes på ön så sågs en kornsparv. Den sågs sedan under en dryg månad och sista observationen gjordes den 28 mars. Stationens andra observation av vitvingad trut gjordes den 23 mars. Öns första gjordes den 22 mars 2015.

Öns fjärde fynd av större piplärka gjordes den 2 november och en dvärgsparv rastade mellan 16 och 18 oktober.

Till sist en jaktfalk som rastade några få minuter uppe på den östra gamla fyren den 10 november. Någon timma tidigare hade den setts lämna Galtabäck i mellersta Halland på sträck norrut. Efter några få minuter på Nidingen så drog den vidare mot norr.

Övrigt

Ombyggnaden av sjömärket som gjordes hösten 2018, där en del av öns tretåiga måsar häckar, blev en lyckad ombyggnad. När måsarna kom under tidig vår så var de misstänksamma mot den nya häckningsplatsen och det tog ett par veckor innan de vågade att sätta sig på den. När väl den första måsen vågade så gick det fort och sjömärket besattes med många häckande par.

Faktaruta

Nidingens fågelstation
57°18'N; 11°54'E

Startår: 1980

Huvudman: Göteborgs Ornitologiska Förening

Personal: 84 volontärer.

Verksamhet: Ringmärkning och häckfågelinventeringar samt begränsade sträckfågelräkningar.

Publik verksamhet: Guidningar. Mobil utställning. Hemsida.

Säsong 2019: 11 mars – 18 november

Antal ringmärkta fåglar: vår – 7411 ; höst – 4534

Tre vanligaste ringmärkta arter: vår – lövsångare (1524), rödhake (1489) gransångare (748); höst – lövsångare (905), rödhake (613) och gärdsmyg (460).